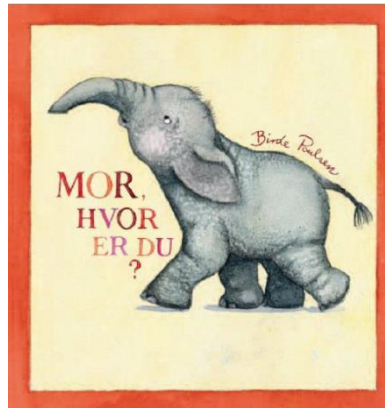

Hurra for fantastiske BILLEDBØGER UDEN ORD

Her kommer et godt tip til forældre og pædagoger, der interesserer sig for børns sproglige udvikling: Læs en billedbog uden ord sammen med børnene!

Det viser sig nemlig, at billedbøger helt uden tekst har en masse fordele, når det kommer til at opbygge ordforråd, træne lyttefærdighed og kendskab til, hvordan historier er bygget op.

Det er en kendt sag, at når et barns forældre bruger mange forskellige ord og også komplekse ord, når de taler med deres barn, så smitter det positivt af på barnets eget sprog.

Forskellige studier af mødre, der læser billedbøger uden ord sammen med deres børn, viser, at mødre automatisk bruger flere ord og har en mere åben samtale med børnene om billederne og historien, end når de læser en almindelig billedbog, hvor man bare læser teksten højt.

Når man selv skal finde på ordene til historien, begynder den voksne i højere grad at inddrage børnenes egne erfaringer fra situationer, der minder om dem i historien. Den voksne spørger også børnene mere om, hvad de tror, der nu kommer til at ske, og børnene får mere mulighed for at bruge deres egne ord og fantasi.

Der er også undersøgelser, der tyder på, at når mødre læser en ordløs billedbog sammen med deres børn, anvender de et mere uddybende sprog til at beskrive personernes indre liv, altså deres tanker og følelser. Hvis en mor for eksempel læser den lille billedbog "Mor, hvor er du?" om elefantungen, der ikke kan finde sin mor, kan hun udvide historien ved at tale med barnet om ikke blot handlingsforløbet, men også om hvordan den lille elefant har det, mens den leder efter sin mor, og hvordan den bliver glad og tryk, når den endelig finder hende.

Mange forældre kan godt lide at læse billedordbøger sammen med deres børn for at lære dem nye ord, men det viser sig at tekstløse billedbøger, der har et handlingsforløb, nok er bedre egnede til at stimulere den sproglige udvikling hos børnene. Billedordbøgerne giver ikke på samme måde mulighed for at anvende ordene i en sammenhæng, og den voksne kommer heller ikke så naturligt til at bruge abstrakte ord, som er supervigtige for børnene at lære. Ved læsning af billedordbøger nøjes de læsende i højere grad med at anvende de konkrete ord, der knytter sig til billederne.

Så tekstløse billedbøger er faktisk fulde af ord, og der er flere målgrupper, der kan have ekstra fordel af at læse disse bøger. Den ene er de små skolestartere, der kan have stort udbytte at læse selv korte ordløse billedbøger sammen med deres voksne, fordi de bliver eksponeret for et mere avanceret sprog, som det de vil komme til at møde i skolen, og som er med til at danne grundlaget for udviklingen af den senere læsekompetence. En anden målgruppe er nye børn i Danmark, der endnu ikke kan læse på dansk, men som alligevel kan få en dejlig læseoplevelse med ordløse billedbøger, uanset om bøgerne bliver "læst" på modersmålet eller på dansk og dermed kan bruges som træning i blandt andet dansk ordforråd og kohæsion.

Tips til hvordan man griber tekstløse billedbøger an

Hvis man som voksen føler sig usikker på, hvordan man skal gribe de ordløse billedbøger an, så er her nogle idéer:

1 Stil spørgsmål

Bed barnet om at komme med sine egne tanker og meninger om historien. På den måde er du med til at opbygge barnets selvtillid som læser. Spørgsmålene kan for eksempel være "Hvad tror du nu, der sker?" (forudsigelse), "Hvordan har den lille elefant det?" (socio-emotionel analyse), "Har du også prøvet at føle dig alene?" (personlig erfaring), "Hvad slags dyr er med i historien?" (ordforråd), "Hvorfor tror du den opfører sig sådan? (kritisk tænkning).

2. Skab et sammenhængende forløb

At kunne forstå et handlingsforløb og forudsige begivenheder er vigtige evner for det lille barn. Spørg barnet om, hvad der mon sker på den næste side og snak om, hvad der allerede er sket f.eks. "Hvor var det, vi så musene henne tidligere?". I kan sagtens bladre frem og tilbage i bogen og gå på opdagelse på siderne.

3. Lad barnet sætte tempoet

Børn elsker gentagelser, og der er ingen grund at skynde sig gennem bogen. Man behøver heller ikke læse bogen færdig, men kan nøjes med at fordybe sig i de sider, der fanger barnets opmærksomhed. Tal om farverne, figurerne og detaljerne. Lad barnets fantasi styre læsningen.

4. Fjol bare løs!

Måske har I lyst til at give bogens karakterer fjollede navne eller til at lave lyde, der passer til handlingen. Lad barnet komme med forslag til, hvordan det lyder, når man trækker en giraf i halen eller når bogreolen vælter? Det kan være, at personerne har sjove stemmer eller bevægelser? Vi glæder os til at se jer give den gas med en tekstløs billedbog i børnebiblioteket!

Hurra for fantastiske BILLEDBØGER UDEN ORD

til de små ≤ 3 år

Mor, hvor er du? Birde Poulsen, 2013, Faust nr. 29862885

Min!, Birde Poulsen, 2005, Faust nr. 25626494

En helt hvid bog, Silvia Borando, 2015, Faust nr. 51747615

Sølvskeem, Pia Thaulov, findes i "Orm får en ven – og andre historier om venskab", 2012, Faust nr. 29505047

til de lidt større 3 – 6 år

Hovsa! Quentin Grénan, 2013, Faust nr. 29781516

Monsterbogen, Alice Hoogstad, 2015, Faust nr. 51743539

Lommelygten, Lizi Boyd, 2015, Faust nr. 51928431

Held i uheld, Lene Lang, 2017, Lån den på eReolen ISBN 9788771618457

Hønsetyven, Béatrice Rodriguez, 2012, Faust nr. 29743509

Hvor er kagen, Thé Tjong-Khing, 2006, Faust nr. 26112531

Lille Kvast – kærlighed på isen, Pierre Bailly, 2016, Faust nr. 52723655

til de store ≥ 7 år

Paraplyen, 2011, Ingrid & Dieter Schubert, Faust nr. 28631081

Kunsten at rydde op, Ursus Wehrli, 2016 Faust nr. 52728681

Hvornår er vi der?, Klaus Rothstein, 2010 Faust nr. 28386567

Hr. Alting, Bente Nyström Olesen, 2006, Faust nr. 26410738

Huset, Roberto Innocenti, J. Patrick Lewis, 2010 Faust nr. 28188641

Serie med 3 bøger:

Rejsen, Aaron Becker 2015, Faust nr. 51699157

Missionen, Aaron Becker, 2016, Faust nr. 52291054

Hjemkomsten, Aaron Becker, 2016, Faust nr. 52829771

kilder

Nyhout, A., & O'Neill, D. K. Mothers' complex talk when sharing books with their toddlers: book genre matters. in *First Language*, 33(2), 115-131, 201

How to Read a Picture Book with No Words, Julie Barton, Chronicle Books Blog, 2015

Mothers' mental-state discourse with preschoolers during storybook reading and wordless storybook telling, in *Early Childhood Research Quarterly* Vol. 28, Issue 1, 1st Quarter 2013